

majo dovolj na tem grozovitem prelivanju krvi... Zdaj je dvoje glavna stvar: prvič to, kaj bodejo k tej krivici blaznosti rekle nevtalne države, ki same občutijo na lastnem telesu grozote vojne. Drugače pa — smo mi in naši zavezniki zdaj prisiljeni, da brezobzirno in kot veličastni silobran nadaljujemo vojno, dokler ne bode nasprotnik v obupu izprevidel, da je preslab, razrušiti in raztrgati našo domovino. Kot zmagovalci na vseh bojiščih smo ponudili roko v spravo, samo da rešimo človeštvo te krvave vojne nadloge. Ker sovražnik v svoji blaznosti to roko odklanja, nam ne preostane drugega, nego poiskati si z ojstrino meča svojo pravico!

Primanjkuje nam prostora, da bi hinavski odgovor entente, kakor ga prinaša „Agence Havas“, dobesedno objavili. Pravo oficijelno besedilo itak še ni znano. Kadar pride to v roke naših diplomatov, bode šele mogoče, izpoznati in zavreči vse nasprotnike trditve. Na vsak način pa je že zdaj dokazano, da smo mi napadeni in da se le branimo, da smo mi v resnici miroljubni, da pa se seveda od jelekne družbe sovražnikov ne pustimo zahrbtno umoriti!

Severne države za mir.

Švedska, norveška in danska vlada so sporazumno izročile vsem vojnojočim se državam noto, v kateri se pridružujejo ameriški noti. Glasi se tako-le:

Z najživahnijim interesom je kraljevska vlada izvedela o predlogih, ki jih je napravil predsednik Združenih držav Amerike v svrhu, da olajša odredbe za uresničenje trajnega miru. Kolikor tudi ostaja kr. vlada pripravljena, preprečiti vsako vmešanje, ki bi ranilo opravičena čutila, bi vendar svojo dolžnost napram lastnemu ljudstvu in človeštvu v splošnem zanemarjala, ako ne bi izrazila svoje najglobljeje simpatije za vse prizadevanje, ki bi k temu pomagalo, postaviti cilj napredujočemu nabiranju žalosti in izgub moralne ter materijalne nature. Ina upanje, da bode inicijativa predsednika Wilsona vodila do uspeha, vrednega visokega mišljenja, od katerega se je pustil voditi.

Odgovor Avstro-Ogrske severnim državam.

K.-B. Dunaj, 1. januarja. Po ministru zunanjih del zastopnikom Švedske, Danske in Norveške na njihovo mirovno noto dne 31. decembra dani odgovor se glasi:

Čast mi je bila dobiti noto z dne 29., s katero ste izvolili, me obvestiti o interesu in sočutju Vaše vlade na zadnjem koraku prezidenta Združenih držav v svrhu zagotovitve trajnega miru in o upanju Vaše vlade, da bo inicijativa gospoda Wilsona imela uspeh, ki bo vreden vzvišenega mišljenja, ki ga je vodilo. C. in k. vlada je v prijetnem položaju konstatirati, da soglasja njenim naziranjem z onim Vaše vlade in da je v svojem, dne 27. m. m. izrečenim odgovorom napravila simpatičen sprejem nasvetu prezidenta Združenih držav ameriških, čigar veledušne nagibe uvaža. Z zadovoljstvom gleda torej c. in kr. vlada na podporo, ki jo je kraljevska vlada švedska (danska, norveška) naklonila Wilsonovi inicijativi. Proseč, da izvolite o tem obvestiti svojo vlado, porabljam to priliko itd.

Izpred sodišča.

14-letni požigalec.

Celje, 23. decembra. Komaj 14-letni Ignac Murko iz Podplata pri Rogatu je bil obdožen, da je pri svoji lastni materisti trikrat zažgal. Dne 21. julija pogorela je vinogradniška hiša, dne 16. avgusta pa svinjak. Dne 22. avgusta nastal je v stanovanjski hiši požar, ki je deloma podstrešje uničil; dne 25. avgusta pa je zopetni požar vpepelil hlev in gospodarsko poslopje z vso krmo in gospodarskim orodjem. Škoda znaša okroglo 10.000 kron. Začetkoma se je sumilo, da so tuji postopaki zažigali. Končno pa je padel sum na obtožena. Mladi zločinec je orožnikom svoje požige takoj priznal.

Pravi, da je zaradi tega zažigal, ker je njegova sestra slabo z njim ravnila. Deček je bil že od nekdaj hudoben, lažljiv in len. Sodnija ga je obsodila na 4½ leta težke ječe.

Obsojeni milijonar.

Zombor, 23. decembra. V Baji stanujoči graščak in mlinski lastnik Juri Tomanović prišel je v kazensko preiskavo, ker se je v njegovem imenu vedno cesarske naredbe preziralo. Dognalo se je, da se je v tem imenu vršila prosta kupčija z moko in da je Tomanović moko za 100% nad najvišjo ceno prodajal. Med razpravo oglasilo se je mnogo razbremenilnih prič. Posamezni so so zagovorili in so bili kaznovani, tako ekonom Ludovik Pollak na 30 dni zapora, neki Geza Pollack na 300 kron globe itd. Dva denarna zavoda v Baji in 70 prebivalcev je bilo v razpravi hudo razkrinkanih. Tomanović, ki je milijonar (!), bil je obsojen na 3 mesece ječe in 5000 kron denarne globe.

Tatovi na kolodvoru v Zagrebu.

Zagreb, 30. decembra. Gjuro Kuhar in več njegovih tovarišev so se imeli pred sodnijo zagovarjati. Kakor svoj čas poročamo, so skozi tri mesece iz železniških tovornih vozov, v katere so vlomili, tobak, cigare, sladkor, kavo, milo itd. krađili. Prizadeli so škode za več tisoč kron. Na obtožni klopi sedela sta tudi neki Bratanič in njegova žena, ki sta ukradene stvari skrivala in prodajala. Od obtožencev so bili trije obsojeni vsak na 2 leti težke ječe, dva druga pa vsak na tri mesece zapora. Ostali obtoženci so bili oproščeni.

Beg Rumunov.

Z ozirom na uradna poročila prinašamo zemljevid, ki kaže zlasti obsejne rusko-rumunske pokrajine. Premagana, razbita, demoralizirana in demorganizirana rumunska armada,

ki jo tudi ruske pomožne sile v svojem umikanju niso zamogle zadržati, beži pred avstro-ogrskimi in nemškimi zmagovalci proti besarabski meji, da bi pri „mamiči Rusiji“ našla zavetila. Zalostna usoda, — ali zaslužena usoda izdajalca!

Stojanišči so proti bolečinam in prehlajenju posebno občutljivi. Treba je torej, da se ima že za pomirjen, vedno pri domu zanesljivo, bolečine odpravljalno sredstvo. To je jako lahko močilo, ker se Fellerjev staroznan bolečine odpravljalni rastlinski esenci fluid z zn. „Ela-fluid“ 12 steklenic povzroči za 6 K (predvojna cena) dobi. To dobro domače sredstvo sloti izborno proti raznim bolečinam in za negovanje trupla. Njegov blagodejni učinek se je od mnogih zdravnikov preiskoval in javno potrdil. Tudi predstoji dokazljivo več kot 100.000 zahvalnih pism. „Ela-fluid“ naroč se edino pristnega od apotekarja K. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 241 (Hrvaško). Kdor trpi na prebavnih težavah, zameri narodni obemni tud Fellerjeve prebave pospešujoče, mlo odvajajoče Rihabarsko-kroglice z zn. „Ela-kroglice“. 6 kroglic stane franco 4 K 40 vin. 12 kroglic franco 6 K 40 vin. Izborno ime vlijavo pa tudi vsi drugi Ela-preparati in opozarjamo se na krasno sredstvo zoper kurja ošena. Fellerjev turistični flajter z zn. „Ela“ v kartonu po 1 K in po 2 K. Hvali se proti migreni Fellerjev Mentolni črtik z zn. „Ela“, 1 karton 1 krono. (b)

Vojni dogodki leta 1916.

Tretjič smo doživeli novo leto v vojni, v tej nezasišani in nepričakovani vojni, ki

nam je naravnost uganka. Kajti kdo na božjem svetu bi mogel misliti, da bi trajalo tako grozovito prelivanje gorke človeške krvi tako dolgo, toliko dni in tednov in mesecev in zdaj celo let? ... Pa kaj bi se zdaj s temi misli glave razbijali! Doživeli smo zgodovinski čas, ki ni bil nikjer zapisan in mišljen, ki pa je prišel, kakor nevihta, kakor huda ura, brez vprašanja... V zavesti, da mi vsi to grozovito vojno nismo zakrivali, da smo le figure v tragediji človečanstva, praznovali smo letos — brez belega kruha in blagoslovljenih pečenk, — božične praznike in novo leto. Najbolj pa nas je dvignila ob novem letu zavest, da orožje naših hvalabrojnih vojakov in ono naših zvestih zaveznikov ni bilo premagano. Tudi preteklo leto nam je prineslo le zmago za zmago, čeprav seveda proti celemu svetu sovražnikov nismo zamogli izsiliti konečno odločitev. Sovražniki se branijo v svoji krvavi blaznosti še vedno zaželenega miru, kakor da bi pričakovali vražjo pomoč za svojo tiransko zmago. Ali polagoma bodejo morali čutiti, da je naša in naših zaveznikov pravica nepremagljiva, da gremo mi naprej in ne oni, da vsako podaljšanje te vojne torej nam koristi, sovražnikom pa škoduje...

V naslednjem hočemo nasteti poglobitve in najvažnejše vojne dogodke preteklega leta 1916. Posameznosti zaradi pomanjkanja prostora seveda ne moremo navajati.

Začetkom l. 1916 bili so se hudi boji med Avstrijci in Rusi na vzhodno-gališki fronti, pri katerih sovražnik ni zamogel nobenega aspeta doseči. — Dne 5. januarja so sprejeli Angličani postavo o splošni vojni dolžnosti, da bi na tej podlagi nas in naše zaveznike premagali. — Dne 9. januarja prepodili so Turki združene Angličane in Francoze iz Sodd-il-hara; s tem je bil polotok Gallipoli popolnoma od sovražnika očiščen; vso dardanelsko podjetje sovražnikov je bilo torej samostojno končano. — Isti dan izgubila je Anglija vsled neke mine bojni parnik „Edvard VII“. — Dva dni pozneje zavzele so naše in rumunske čete skalo Lovćen, ki se je je smatralo vedno za nepremagljivo. Par dni pozneje so prišli naši vojaki že v črnogorsko prestolico Cetinje. Kralj Nikita, zvit lisjak, ponudil je dne 17. januarja mir in je sprejel brezpogojno odločitev orojca. S tem je sam svojo osebo spravil na varno. Naši vojaki pa so vdrli v Albanijo in so dne 24. januarja zasedli Skutari.

Dne 2. februarja dospel je od nemške pomožne križarke „Möwe“ zavzeti angleški parnik „Appam“ z mostvom in pasažirji sedmih potopljenih angleških parnikov v ameriško pristanišče Newport-News. — Isti dan je bil namesto odstopivšega Goremynka za ruskega ministerskega predsednika Stürmer imenovan. — Dne 4. februarja je prišla vest, da je bil uničen nemški pomorski letalni stroj „L 19“. Angleški parnik „King Stephen“ je prišel blizu, ali mostvo je pustilo nemške vojake raje v morju poginiti, nego bi jih rešilo. — Dne 16. februarja prišli so Rusi v od turške posadke zapuščenno trdnjavo Erzerum. — Dne 22. februarja pa so pričeli velikanski boji za Verdun; pačerska utrdba Douaumont bila je od Nemcev dne 26. zavzeta; vjelo se je mnogo nad 10.000 francoskih vojakov. — Dan pozneje vzele so avstro-ograke čete albansko prestolico Durazzo. Vjeti pri Verdunu pa so presegali ob koncu meseca število 16.000.

Dne 4. marca pripeljala je nemška pomožna križarka „Möwe“ po večmesečnem uspešnem križanju v svoje domovinsko pristanišče; pripeljala je seboj poleg mnogostvilnih vjetih tudi zlata za en milijon mark. — Dne 12. marca znašalo je število vjetih Francozov pri Verdunu že več kot 26.000 mož. — Dne 15. marca odstopil je veleadmiral v. Tirpitz; na njegovo mesto je stopil v nemškem mornariškem uradu admiral v. Capelle. — Dne 21. marca pa je pričela velika ruska ofenziva proti fronti v pokrajini jezera Narocz; prinesla ni sovražniku niti najmanjšega dobička, pač pa naravnost ogromne krvave in druge izgube.

V noči na 1. april pričela je cela vrsta nepretrganih ponočnih zračnih napadov nemških letalcev na London in druga angleška mesta. — Feldmaršal v. Hindenburg praznoval je dne 7. aprila svoj zlati vojaški jubilej. — Dne 19. aprila pa je umrl v turskem glavnem stanu nemški feldmaršal v. d. Goltzpaša. — Dne 29. aprila so se morali v trdnjavi Kut-el-Amara obkoljeni Angleži v številu več kot 13.000 mož turski armadi vdati.

Dne 16. maja pričela je na južnem Tirolskem avstro-ogrsko ofenziva proti Italijanom, ki je stala sovražnika do konca meseca razven izgubljenega ozemlja 31.000 mož na vjetih, poleg tega pa okroglo 300 kanonov. — Dne 31. maja divjala je pred Skagerrakom prva velika pomorska bitka te vojne, ki je končala s krasno zmago Nemcev in hudim porazom Angležev.

Dne 5. junija pričela je dolgo pripravljena velika ofenziva Rusov ob avstro-ogrski fronti pod poveljstvom generala Brusilova s težkimi boji. — V noči na 6. junija potopila se je angleška pancerska križarka „Hampshire“ z angleškim vojnim ministrom lordom Kitchener. — Dne 10. junija odstopilo je italijansko ministerstvo Salandra, kateremu je sledil eks-minister Boselli. — Dne 18. junija pa je bila naša bukovinska prestolnica Černovice zopet od Rusov izpraznjena.

(Naprej prihajajo.)

Cenjeni naročniki

se prosijo, ob začetku sedanjega leta, da naj blagovolijo naročnino tako vpsolati, ker je naročnina pri nas kakor pri vseh časopisih v naprej plačati.

V novem letu 1917 stane naročnina za celo leto:

v Avstriji K 5.—
v Nemčiji 7.—

Na Ogrskem (Hrvatskem, Slavoniji, v Bosni in Hercegovini) stane naš list K 6.50; iz teh dežel pa ne sme denar na nas naravnost posiljati; kdor hoče v teh deželah „Štajerca“ v novem letu dobivati, ga lahko naroči in plača direktno v Ptuj.

Prišlani in prijatelji! Delujte z vsemi močmi za razširjenje našega lista.

Rimnicul-Sarat.

K bojem, kateri so se vršili v nasledovanju premaganih rumunsko-ruskih armad skozi Valahijo in Moldavo, prinašamo zem-

Zur Einnahme von Rimnicul-Sarat.

ljevid, ki pušča boljše razumevanje uradna vojna poročila. Ta zemljevid kaže zlasti pokrajine očioli prevažne točke Rimnicul-Sarata, katero smo že zavzeli.

Razno.

Cenjeni naročniki. Ob začetku novega leta usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“. V lanskem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ni čuda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vo-

jaskih bolnišnicah in na vseh frontah, v strelskih jarkih ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bo imele tudi letošnje vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpsolijo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bo vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Cenjenim naročnikom na Ogrskem, Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini. Ogrska vlada je nameravala z novim letom preurediti pošiljanje časopisov v Ogrsko, Hrvatsko, v Bosno in Hercegovino in sicer na ta način, da bi morali prebivalci teh dežel pri svojih poštnih uradih naročati vse avstrijske časopise ter bi jih direktno sploh ne mogli ne dobivati ne naročati. Avstrijsko trgovinsko ministerstvo pa je izposlovalo, da ostane vse pri starem in da torej vsak prebivalec Ogrske, Hrvatske, Bosne in Hercegovine lahko „Štajerca“ direktno naroči pri upravnistvu v Ptuj.

Poroka. Dne 31. decembra 1916 poročil se je v Gradcu kr. pr. vladni stavbeni mojster iz sl. gospod Artur Schalkau z gospo Hertjo rojeno Blanke, hčerko lastnika ptujске tiskarne. Čestitamo!

Vojna poroka. V Ptuj se je poročil c. k. praporščak in učitelj Karl Kramberger z gđc. učiteljico Elso Tamam. Pristvovali so poroki za ženina sodarski tovarnar g. Hans Steudte, za nevesto pa tovarnar za vozove g. Vincenc Tamam. Obilo sreče v novem stanu!

Odlikovanja. Cesar je podelil za deželne in občinske funkcionarje razna odlikovanja. Tako so bili m. dr. odlikovani: Jos. Ornig, župan v Ptaju, (z vojniim križcem 2. razreda za civilne službe); Otmair Diermayr, župan v Ormožu (isto); Ferdinand Gollob, župan v Sv. Trojici sl. g. (isto); Franc Lovrec, občinski predstojnik v Podčetrtku (isto); M. Peklar, občinski predstojnik v Sv. Jakobu sl. g. (isto); Valentin Schaffer, župni predstojnik v Krčevini pri Mariboru (isto); kanclist mestnega urada v Ptaju August Kosenburger (vojni križec 4. razreda za civilne službe); Joh. Schlosser, občinski predstojnik v Zgornji Bistrici (isto); Ferdinand Sieber, občinski tajnik v Slov. Gradcu (isto); Karl Freyberger, občinski svetnik v Radgoni (zlati zaslužni križec s krono); Franc Possek, graščak v sv. Duhu-Loče (isto); Joh. Schneiderchitsch, župan v Brežicah (isto); Jakob Zemljčič, občinski predstojnik v Radini (zlati zaslužni križec) in še mnogo drugih. Čestitamo!

Promet z devizami. V drž. zakoniku je izšla naredba, ki določa omejitve za denarni promet z inozemstvom in ureja kupčijo in promet z inozemskimi plačilnimi sredstvi. Odslej je vsaka kupčija z devizami, ki ne gre skoz centralo, prepovedana in se bodo prestopki kaznovali. Po novi naredbi je vsaka kupčija z devizami in valutami v tuzemstvu prepovedana, promet z devizami z inozemstvom pa zelo omejen. Tudi je prepovedano, izvažati avstrijske bankovce v inozemstvo, ravnotako je prepovedano, izvažati na krono se glaseče menice in čeke. Tudi potovalci, ki gredo v inozemstvo, ne smejo imeti seboj več kakor za 500 kron avstrijskih bankovcev. Ves tuji denar, kar ga pride v državo, je oddati centrali za devize.

Oderuhi na Hrvatskem. Dne 21. decembra je v hrvatskem deželnem zboru poslanec Pavarnič razpravljalo o nakupovanju živine na Hrvatskem in je m. dr. dejal: V juniju letošnjega leta je prišel feldmaršallajtnant Jerzabek v Zagreb in zahteval od vlade, naj poveri nakupovanje živine za armado kaki kmetijski zadrugi, ker je liferant Hafner pri nakupovanju že zaslužil 30 milijonov kron. Vlada je pa predlog odklonila in so Hafner, Briglevič in grof Drasković ustanovili konzorcij za nakupovanje živine na Hr-

vatskem. Ta konzorcij je zaslužil mesečno 600.000 kron. Nakupovalne cene je določilo vojno ministerstvo, a konzorcij je v nasprotju z sklenjeno pogodbo plačeval dosti manjše cene in je pri tem zaslužil na mesec 4 in pol milijona kron. Veterinarji gredo Hafnerju povsod na roko. Koliko pa se zaslužijo posredovalci? Vlada naj pogodbo konzorcija z vojaškim erarjem predloži deželnemu zboru, in naj nakupovanje živine poveri hrvatski kmetijski družbi, ki že nakupuje svinje.

Avstrijska cesarska krona. V dunajski cesarski shrambi zakladov shranjena avstrijska krona bila je za nemškega cesarja Rudolfa II. leta 1602 napravljena. Izdelal jo je augsburski mojster Altenstetter kot eno najkrajnejših del nemške zlatarske umetnosti v dobi renesance. Krona je narejena iz finega zlata in je jako bogato ter okusno okinčana z biseri, rubini in zlatnim kamenjem. Koštala je že takrat 700.000 tolarjev. Krono so nosili Habsburžani v svoji lastnosti kot avstrijski nadvojvode, kot ogrski in češki kralji, po cesarski izvolitvi po vhodu v Frankfurt. Ko je cesar Franc II. dne 11. avgusta 1804 naslov dednega cesarja avstrijskega sprejel, postala je ta krona simbol novega cesarstva.

Grozna nezgoda. Iz Friesacha na Koroškem se poroča: Na posesti Hoff uslužbeni hlapec Peter Griebbacher prišel je z levo roko v stroj za rezanje krme, ki mu jo je kosoma odtrgal. Prepeljali so komaj 20-letnega fanta v bolnišnico, kjer so mu morali celo roko odrezati.

5. vojno posojilo. K. B. poroča iz Dunaja z dne 2. januarja 1917: Glasom odredbe finančnega ministra se določa kot končni termin za podpisovanje 5. avstrijskega vojnega posojila 10. januar 1917. — Splošno se sodi, da bo dele po vojno posojilo presegalo 4. posojilo. Kdor hoče se zdaj podpisati, naj to nemudoma stori. Vojno posojilo ni samo patrijotični čin, marveč je v njem naloženi denar tudi najvarnejši.

Vsak dan 6326 mrtvih. „Družba za socialno preiskanje posledic vojne v Kopenhagenu objavlja tabelo, glasom katere je zahtevala svetovna vojna doslej skupno 4.600.000 mrtvih, 11.200.000 ranjenih in 3.400.000 invalidnih. Medtem ko so zahtevali Napoleonove vojne vsak dan 235, vojna leta 1870/71 vsak dan 875, rusko-japonska vojna vsak dan 292 oseb, znaša število vsen tritev enega dneva na mrtvih in ranjenih 6326 mož.

Novarni sovražniki v zaledju. Lemberška „Gazeta Wicczorna“ poroča: Lemberški policijski organi so vjeli neko tolpo, ki je spoznavno z železniškimi uslužbenci razno blago in cele vagonne (večinoma z živlenskimi sredstvi) v postajah spotoma zadržavala, dokler niso adresati od te tolpe poslanim agentom svote od 1000 do 2000 K plačali. Vojda te judovske tolpe Jankel Schwadron in nekateri njegovih agentov, nadalje postajenačelnik od Trzicane in njegov pomočnik so že zaprti. Pri njih so našli 30.000 K gotovine. Ta tolpa je seveda bila izborna pomoč navijalcem cene. Naravnost neverjetno je, da so se mogle take razmere tako dolgo na državni železnici držati.

Samozreč v verski blaznosti. Dne 24. p. m. zakurila je 48-letna posestnica Katarina Trießning v okolici Beljaka peč ter je zaklenila kuhinjska vrata, tako, da dekla ni mogla k njej priti. Ker se je čutilo čez nekaj časa dim, tekle so dekile k sosedom. Ko je več mož vrata vdrljo, pokazala se jim je grozovita slika. Trießning je bila zlezla v zakurjeno peč in je razven nog skoraj popolnoma zgorela. Storila je ta strašni samomor v verski blaznosti.

Ogrozna nesreča. Iz Turina na Italijanskem se poroča: Težka nesreča valed snežnih plazov se je zgodila v dolini Anzasca. Okoli 1000 oseb leži pod snegom pokopanih. Došlo je mnogo pomožnih kolon, ki so pa bile od novih lavin ogrožene. Natančnih poročil še primanjkuje.

Oddaja svinjskega špeha. Štajerska namestnica je odredila, da živinorejci, ki niso kmetovalci in ki nimajo razven ene svinje nobeno živino, od oddaje zahtevane